

# Ørkenporten til Palæstinas erobring - Kampen om Beersheba 31. oktober 1917 af Gerd Stolz

## Forord

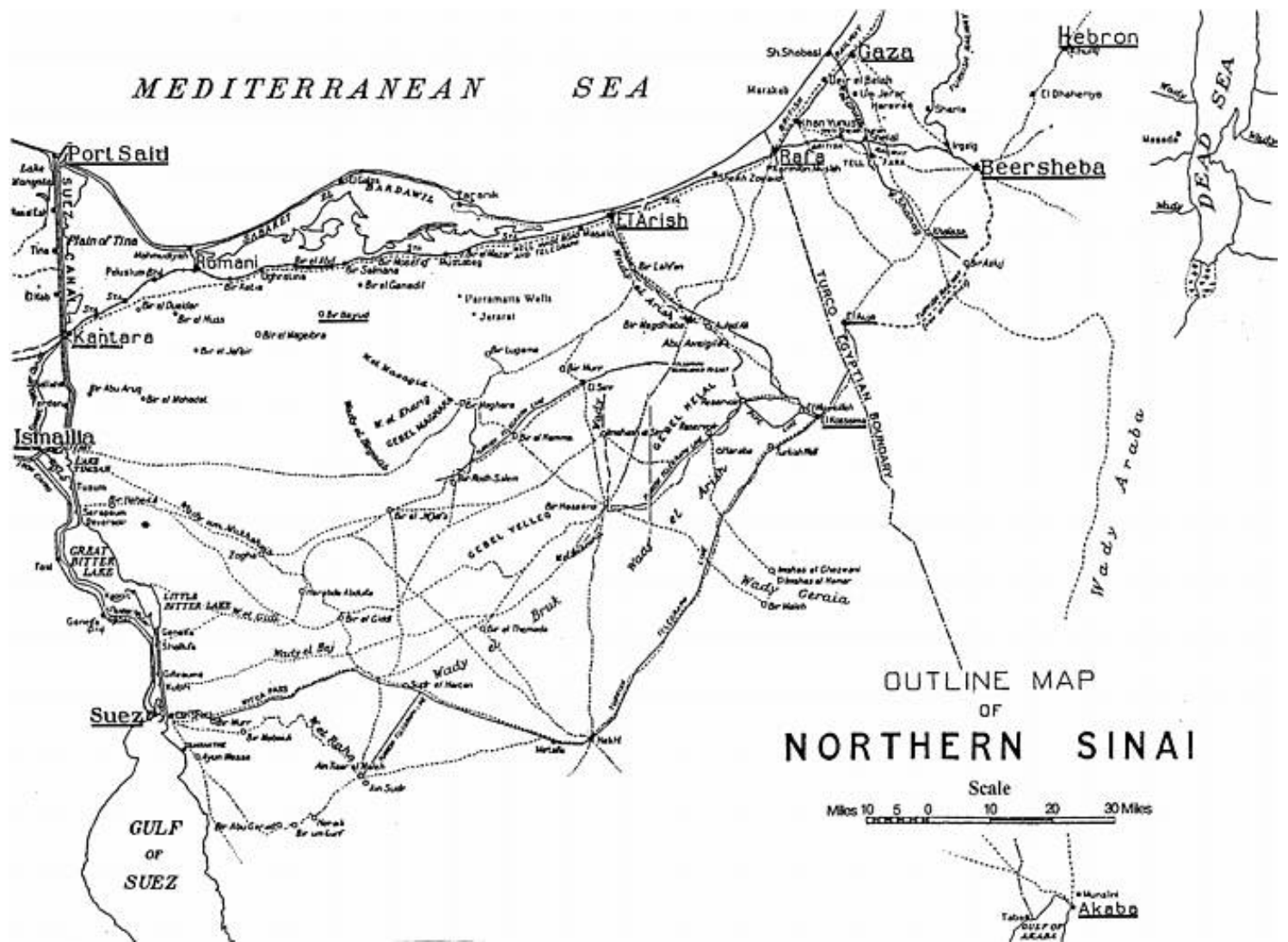
Den følgende artikel af Gerd Stolz, oversat fra tysk af cand.pharm. Uwe Stromeyer, stammer fra Krigshistorisk Tidsskrift nr. 2, august 1997. Jeg har suppleret artiklen med et par illustrationer og noter.

Artiklen kan læses i sammenhæng med General Sir Edmund Allenby's joint operations in Palestine, 1917-1918 af John Mordike, idet den i større detalje gennemgår kampen om Beersheba og operationerne forud for General Allenby's overtagelse af kommandoen over styrkerne i Palæstina samt situationen set fra tyrkisk-tysk side.

## Indledning

Den 29. oktober 1914 forsøgte russiske flådestyrker et angreb i Bosperus Strædet. Det blev imødegået af to tyske krydsere *Goeben* og *Breslau* [1](#)), der sejlede under tyrkisk flag og navne. De sænkede russiske skibe i Sortehavet og bombarderede Sevastopol. Dermed var der sket en afgørende udvikling for Tyrkiet, der længe havde været under pres fra Tyskland med henblik på, at Tyrkiet skulle gå ind i krigen på Tysklands og Østrig-Ungarns side. Disse landes sejrige resultater i krigen mod Rusland fik Tyrkiet til at gå ind i krigen den 2. november 1914. Betydningen af den tyrkiske deltagelse i forbundet blev fra tysk militær side bedømt meget forskelligt, ofte præget af manglende realitetssans.

Allerede før krigen begyndte, havde et fremstød mod Suez Kanalen været et vigtigt mål for den tyrkiske hærledning. Kanalen var den vigtigste rute mellem Storbritannien og kolonierne i østen. Tyrkiet kunne derved også føre "den hellige krig" helt frem til Ægypten i Allahs navn. Den største vanskelighed ved et sådant fremstød var den ca. 180 km brede Sinai Ørken - rømmet af englænderne ved krigsudbruddet - men som alligevel frembød store logistiske problemer, specielt hvad vandforsyning angik.



Den nordlige del af Sinai [2](#)).

Det Osmanniske Riges sydgrænse i Palæstina gik ca. 30 km sydvest for Gaza. Byen havde dengang ca. 40.000 indbyggere, og allerede Napoleon havde kaldt den "Afrikas beskytter" eller "Porten til Asien". Grænselinien gik fra Middelhavet ved Rafa til Golfen ved Akaba, tæt ved det nuværende Eilat. Stor betydning i ørkenområdet havde Beersheba, nyopført i 1907 med tysk hjælp, og som nu havde ca. 2.500 indbyggere.

## De tyrkiske angreb imod Suez Kanalen

To tyrkiske fremstød, foretaget af den 4. Osmanniske Armé under kommando af general Ahmed Dhemal Pasha, mod de udstrakte engelske forsvarsanlæg ved Suez Kanalen slog fejl. I den tyrkiske stab indgik endda som stabschef oberst Friedrich Freiherr von Kress og 7 tyske officerer. De to angreb blev foretaget i januar-februar 1915 og juli-august 1916. Tyrkerne havde håbet på et arabisk oprør eller en fredelig opstand i Ægypten, når de dukkede op ved kanalen, men dette skete ikke.

Den tyrkiske jernbane blev med tysk bistand ført fra Jerusalem over Beersheba i sydvestlig retning til El Kossaima (lige vest for den tyrkisk-ægyptiske grænse) - en strækning på 450 km, der var færdig i maj 1916. Desuden blev der bygget en vej, der kunne bruges af biler, fra Hebron over Beersheba og videre ind i ørkenen. Udover et større antal tyske officerer kom der i marts 1916 også et tysk hjælpekorps på ca. 1.800 mand til Palæstina. Korpsen bestod primært af flypersonel, køretøjer, telegrafpersonel og maskingeværdelinger, samt et par østrigske alpejægerbatterier med 16 kanoner. Hertil kom den tyske flyvereskadrille 300, der fra en feltflyveplads ved Beersheba, og senere også El Arish (ca. 40 km vest for Rafa), foretog luftrekonoscering helt til Cairo og pyramiderne ved Gizeh. Disse rekonosceringer afslørede den stadig voksende styrke af personel og materiel i forsvarsstillingen fra Port Said til Suez, udbygningen af jernbanen fra Port Said mod syd, samt livlig skibstrafik på Kanalen.

Det uheldige udfald af den anden tyrkiske offensiv i sommeren 1916 betød et vendepunkt i krigen. Denne offensiv var forsøgt med ca. 17.000 mand, udstrakt tysk støtte og store anstrengelser i forsyningsmæssig henseende. Således blev der anlagt 240 brønde mellem Bir el Abl og Bir Bayud (ca. 75 km vest for El Arish) og anvendt 5.000 kameler til vandtransport. Trods dette sluttede tyrkerne nu med at være i offensiven.

## Den engelske fremrykning

Den offensive rolle blev nu overtaget af englænderne, der målbevidst og systematisk udbyggede deres angrebslinier mod øst - mod Palæstina. Vandledninger og jernbanelinier blev bygget med retning mod øst, således at Rafa blev indtaget den 7. januar 1917 trods kraftig tyrkisk modstand. Den engelske øverstkommanderende for *Desert Column and Eastern Force*, general Sir Archibald Murray, planlagde som næste angrebsmål Gaza, der var stærkt befæstet, og i tilknytning hertil den tyrkiske 48 km lange spærrelinie til Beersheba. Den engelske luftrekognoscering havde fremskaffet et godt efterretningsbillede af området, der var en nøgleposition til det øvrige Palæstina og videre til Syrien. Sinaifronten skulle nu ved et overraskelsesangreb på Gaza og byens 10.000 tyrkiske forsvarere blive til Palæstinafronten. Men også den tyrkiske front blev i begyndelsen af 1917 forstærket med 3. Kavaleridivision og 16. samt dele af 53. Infanteridivision foruden artilleri. Fuld kampstyrke havde disse enheder ikke, fortrinsvis på grund af sygdom, forårsaget af utilstrækkelig hygiejne og medicinforsyninger. Gennem flyobservationer i løbet af sidste halvdel af marts måned 1917 fik oberst von Kress indtryk af, at et massivt engelsk angreb på Gaza var umiddelbart forestående, og han forstærkede derfor forsvaret af Gaza med et tysk 10 cm batteri og to østrig-ungarske haubitsbatterier. 18.000 tyrkiske og allierede soldater stod nu i linien Gaza-Beersheba.

## Det første engelske angreb

Om morgenen den 26. marts 1917 angreb de engelske styrker under kommando af general Sir Charles Dobell. Den nordlige flanke blev sikret af engelske krigsskibe. Sejren syntes i begyndelsen at være inden for rækkevidde, men en kombination af dårlig engelsk ledelse og sej tyrkisk modstand, ledet af en tysk major Tiller, vendte sejren til nederlag, der resulterede i en planløs tilbagetrækning. Tabene i dette første slag om Gaza var ca. 4.000 på engelsk side og ca. 1.500 på tyrkisk side. Alligevel meldte man tilbage til London, at slaget havde været "en meget vellykket operation"!

## Det andet engelske angreb

Et fornyet angreb skulle være mere intensivt, bl.a. støttet af 6 kampvogne [3](#)) og mobile Hotchkiss maskingeværer i et antal af 12 pr. regiment samt for første gang også anvendelse af 2.000 gasgranater. Denne forøgede indsats skulle imidlertid vise sig at være uden betydning for de fortsatte kamphandlinger. Under indtryk af fremskridt på fronten i Mesopotamien, Bagdad var således blevet erobret den 11. marts 1917, gik den engelske regering ind for general Murray's plan.

Den 17. april 1917 begyndte det andet slag om Gaza med et bredt frontalangreb på de tyrkiske stillinger. De engelske kampvogne kunne ikke opnå den ønskede virkning på grund af terrænet med de dybe wadi'er - udtørrede og stenede flodlejer - og det tyrkiske artilleri under tysk ledelse forårsagede store tab hos briterne, som om aftenen måtte trække sig tilbage, da alle forsøg på omfatning af de tyrkiske stillinger mislykkedes på grund af hårdnakket tyrkisk modstand. Tabene i dette andet slag om Gaza var ca. 6.400 mand på engelsk side og ca. 2.000 på tyrkisk side.

Tyrkerne mente nu, at fronten i det sydlige Palæstina kunne holdes, uden at der blev tilført nævneværdige forstærkninger, og den tyrkiske hærledelse overførte de nyopstillede divisioner til Mesopotamien med henblik på at generobre Bagdad. Oberst von Kress gav udtryk for store betænkeligheder ved denne forlægning af tyngdepunktet til Mesopotamien og dermed en svækkelse af Palæstinafronten, men fandt ingen forståelse hverken i Konstantinopel eller i Berlin. De tyske styrker blev dog forstærket og kom op på ca. 3.000 mand.

## Forberedelsen til nyt angreb

Som på alle andre af Verdenskrigens fronter skete der også her en fastlåsning af fronten, men på engelsk side begyndte nu en opmarch af tropper, våben, ammunition og øvrigt materiel til en stort anlagt operation mod nord og nordøst. Styrkeforholdet blev gradvis forringet til ugunst for tyrkerne. Afgørende for et fremtidigt heldigt udfald på Palæstinafronten var også en udskiftning i den øverste ledelse. Som følge af de to nederlag ved Gaza blev general Murray kaldt tilbage til Europa og forsat til Vestfronten ved Arras. Herfra kom general Sir Edmund Allenby [4](#)), tidligere kavaleriofficer, og han overtog i juni 1917 overkommandoen. Hans ankomst kom til at betyde et vendepunkt i krigen i Lilleasien. Modsat sin forgænger, der førte tropperne fra Savoy Hotel i Cairo, var Allenby fremme i frontlinien med sit fremskudte hovedkvarter i Rafa og inspicerede straks alle tropperne fremme i deres stillinger.

General Sir Phillip Chetwode havde udarbejdet en plan, der skulle resultere i erobringen af hele det sydlige Palæstina. Med overlegne styrker ville han foretage et koncentreret angreb på den østligste del af den tyrkiske front ved Beersheba, mens tyrkernes opmærksomhed var rettet mod Gaza. En nyopstilling af *Desert Column* betød tilførsel af flere infanteridivisioner samt tre kavaleridivisioner. Den største vanskelighed var en rettidig erobring af intakte brønde i og omkring Beersheba, således at man var sikret den altafgørende vandforsyning. Når Beersheba var taget, skulle tyrkerne presses ud af Gaza og videre mod nord og nordøst.

Til forberedelse af operationen og for at forhindre et tyrkisk angreb på den engelske højrefløj havde to større engelske angrebsgrupper om natten til den 23. maj 1917 ødelagt den tyrkiske jernbanelinie fra Beersheba mod El Auja over en strækning på 23 km og med 7 større broer. Angrebsgrupperne bestod af *Australian Light Horse* og *Imperial Camel Corps*. I Khalasa blev nyopdagede gamle brønde afdækket og sikret af engelske ingeniørtropper.

Allenby forstærkede Chetwodes plan for operationen, så den nu omfattede syv infanteridivisioner, og han reorganiserede kavaleridivisionerne, der hidtil havde bestået af fire brigader, til tre brigader, som herefter bestod af:

- ANZAC Mounted Division: 1<sup>st</sup> og 2<sup>nd</sup> Australian Light Horse Brigade samt New Zealand Mounted Rifles Brigade.
- Australian Mounted Division: 3<sup>rd</sup> og 4<sup>th</sup> Australian Light Horse Brigade samt 5<sup>th</sup> British Yeomanry Brigade.
- Yeomanry Mounted Division: 6<sup>th</sup> og 8<sup>th</sup> samt 22<sup>nd</sup> British Yeomanry Brigade.

Disse tre divisioner og *Imperial Camel Corps* [5](#)) (ca. 2.800 kamelryttere i ti kompagnier) udgjorde fra august 1917 *The Desert Mounted Corps*, en bereden enhed på armékorps størrelse. På denne måde forbedrede Allenby de beredne enheders hurtighed og slagkraft samt muliggjorde en hurtig indgriben i kampen, der ville være afgørende for operationen i sin helhed.

Hertil kom udbygningen af beholdningerne af forplejning, ammunition, våben og sanitetsudstyr.

Flystyrkerne fik tilført fly af nyeste type, og endelig blev jernbanen langs kysten gjort tosporet næsten frem til frontlinien. General Allenby anså det for yderst vigtigt, at det afgørende slag blev foretaget inden vinter- og regnperioden.





*Tyrkisk infanterist, ca. 1917.  
Fra Hät Industrie.*

## De tysk-tyrkiske foranstaltninger

Tidspresset for briterne var blevet endnu større, fordi tyskerne havde opstillet et "Asien Korps", der skulle støtte tyrkernes plan for generobringen af Bagdad, og General von Falkenhayn var blevet udlånt som leder af hele foretagendet.

Djemal Pasha og oberst von Kress - der i mellemtiden var blevet chef for 8. Tyrkiske Armé, der dækkede Palæstinafronten - krævede en hurtig og omfattende forstærkning af denne front. Efter deres opfattelse havde en konsolidering hér prioritet frem for alle andre foranstaltninger, fordi det engelske angreb på Gaza måtte anses for at være nært forestående. General von Falkenhayn, som i sommeren 1917 havde overtaget ledelsen af operationerne på Palæstinafronten og samtidig var udnævnt til tyrkisk marskal, havde den samme opfattelse, og udskød Bagdad-operationen. Ved et angreb på den vestlige fløj af Palæstinafronten ville han komme briterne i forkøbet. Derfor blev 7. Armé, hvortil de bedste tyske enheder fra "Asien Korpset" hørte, sendt til forstærkning af 8. Armé. De tyske tropper var under sammendragning om Aleppo med henblik på Bagdad-operationen. Det var imidlertid for sent, idet kun dele af to divisioner var ankommet til det nordlige Palæstina den 30. oktober 1917.

I øvrigt følte Djemal Pasha sig tilsidesat, idet hans militære kompetence blev anfægtet, efter at von Falkenhayn var ankommet og havde overtaget hele ledelsen.

## Den engelske opmarch

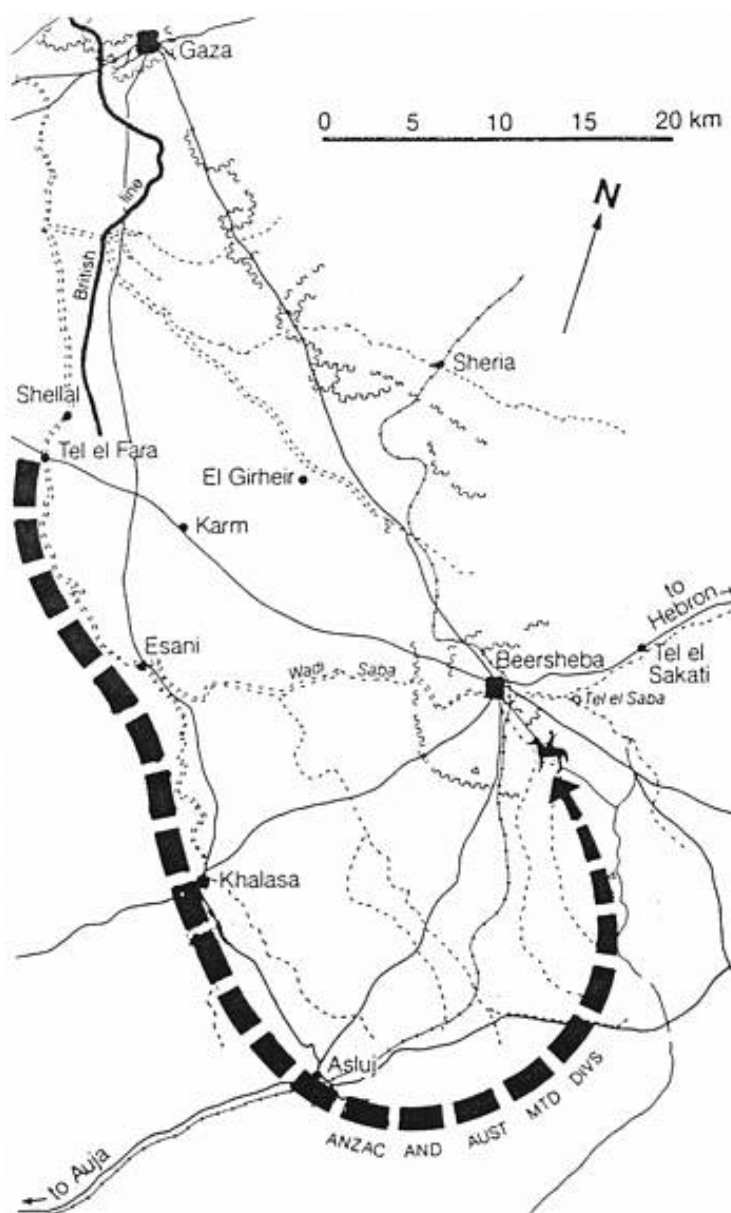
De engelske kavaleri- og infanterienheder, der var afset til angrebet, blev i den sidste uge af oktober 1917 flyttet fra kysten og ind i landet, hvor nu brøndene omkring Khalasa og Asluj blev anvendt. Her inspicerede Allenby sine enheder. Den 30. oktober var *ANZAC Mounted Division* og *Australian Mounted Division* klar en dagsmarch øst for Beersheba, mens *XX Corps Cavalry* mod vest var klar i udgangsområdet. De samlede angrebsheder omfattede ca. 58.000 mand med 282 artilleripjecer, som stod overfor 4.400 mand, der rådede over 28 feltkanoner - en knusende overmagt!

Den tyske luftrekonoscering blev forstyrret af den engelske luftaktivitet, og forholdet mellem antallet af fly var nu 1:5, samtidig med at de tyske fly nu opererede fra en feltflyveplads ved Ramleh, helt tilbage i linien mellem Jaffa-Jerusalem. Den tyrkiske overkommando troede, at rytter- og infanterienhederne ved

Beersheba var led i en vildledningsmanøvre og forventede et nyt hovedangreb på Gaza. Som led i en engelsk vildledningsmanøvre kom oberst von Kress i besiddelse af en engelsk stabsofficers notesbog, "tabt" ved hans flugt fra en tyrkisk patrulje i nærheden af El Girheir [6](#).

Fra Middelhavet ud for Gaza havde engelske krigsskibe gennemført en kraftig beskydning af byen, kombineret med et "troværdigt" lokalt angreb mod byen og nærmeste omegn i dagene efter den 20. oktober 1917. Udseendet af, at et afgørende og omfattende engelsk angreb kunne forventes at ende i et Tredje slag om Gaza, kunne således opretholdes.

Om natten mellem den 30. og 31. oktober gik Chetwode's styrker ubemærket i udgangsstillingerne nær Beersheba, og ved dagry begyndte det engelske artilleri beskydningen af de tyrkiske stillinger vest for byen. Samtidig med at de engelske 53., 60. og 74. Divisioner angreb fra vest og syd, drejede *Desert Mounted Corps* enheder under generalløjtnant Chauvel fra øst og sydøst ind mod byen.



*Det australske og newzealandske rytteris indirekte nærmemarch mod Beersheba.*

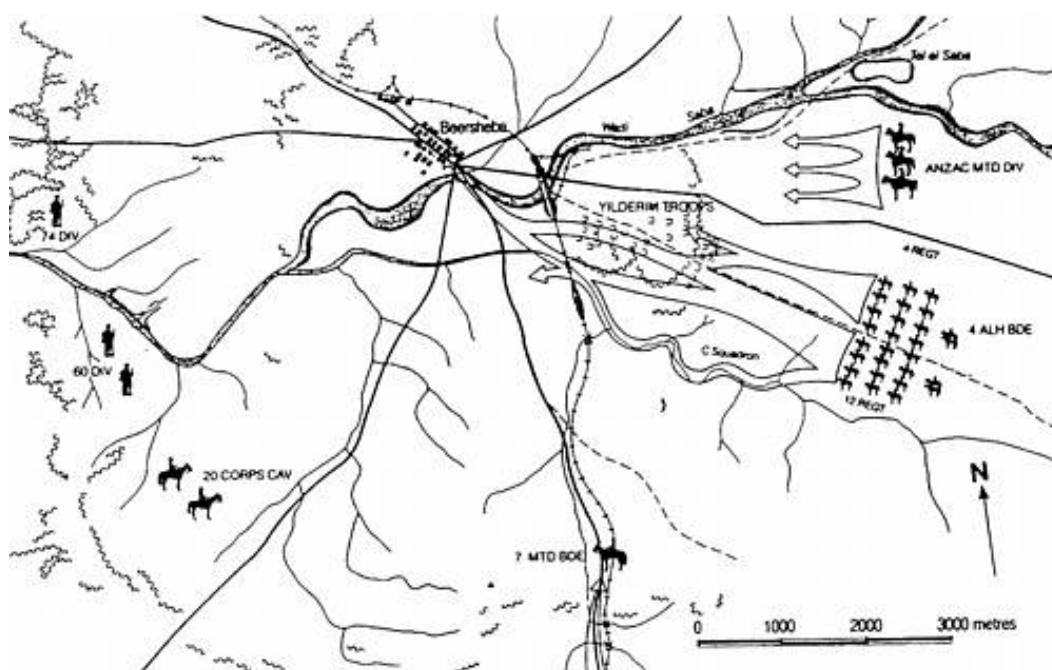
Fra artiklen, der har *The Australian Light Horse* (litteraturfortegnelse nr. 6) som kilde.

Ganske vist nåede *2<sup>nd</sup> Light Horse Brigade* med sine forreste enheder helt frem til vejen mod nord til Hebron, men den engelske ledelse tog fejl i sin opfattelse af, at tyrkerne ville anvende alle kræfter på at afværge angrebet fra vest. Tværtimod blev det strategisk vigtige højdedrag om Tel el Saba kraftigt forsvaret af tyrkerne. Først kl. 15:00 var de australske og newzealandske enheder kommet så tæt på, at stormen på

højdedraget kunne gennemføres med held. Chauvel havde hidtil holdt *Australian Mounted Division* i reserve, men måtte dog afgive en brigade til støtte for angrebet.

Området øst for Beersheba domineres af et udstrakt ørkenlandskab uden brønde og var derfor kun i ringe grad sikret af tyrkerne, der naturligt nok ikke forventede angreb fra den kant. For at udnytte overraskelsesmomentet fuldt ud måtte briterne løbe en stor risiko ved den stort anlagte omfatningsmanøvre, der skulle gennemføres af *Desert Mounted Corps*. Vandforsyningerne til de mange beredne enheder rakte kun til 24 timer. Beersheba, med sin 17 brønde, måtte derfor tages hurtigt, ellers ville forløbet af det samlede felttog blive bragt i fare, og operationen som helhed være tabt for briterne. Infanteriet holdt de nåede stillinger, men kunne ikke komme videre på grund af hårdnakket tyrkisk modstand. En del heste havde ikke fået vand i 48 timer.

Tiden gik, og Allenby blev efterhånden utålmodig. Derfor besluttede Chauvel sig til at tage Beersheba samme dag. Forslaget kom fra Brigadier-general William Grant, der var chef for *4<sup>th</sup> Light Horse Brigade* og bestod i, at et af brigadens 12 regimenter skulle rykke frem direkte mod byen - et frontalt angreb med rytteri mod en befæstet stilling, der stred mod alle militære principper - ihukommende *The Charge of the Light Brigade* fra Krimkrigen.



*Den engelske opmarch om Beersheba.*

Fra artiklen, der har *The Australian Light Horse* (litteraturfortegnelse nr. 6) som kilde.

Via den engelske flyrekognoscering vidste man, at den tyrkiske stilling ikke var sikret af pigtråd eller lignende.

Grant fik opgaven og begyndte at samle de spredte kavalerienheder - spredt på grund af faren for tysk flyangreb - og kl. 16:30 nåede de to forreste regimenter, *4<sup>th</sup> (Victorian)* og *12<sup>th</sup> (New South Wales) Light Horse Regiment*, fulgt af *11<sup>th</sup> (Queensland) Light Horse Regiment* i reserve deres udgangsstilling, et højdedrag ca. 7,5 km sydøst fra Beersheba.

## Angrebet

Alle i angrebsstyrken vidste, at udfaldet af deres angreb ville afgøre kampen om Beersheba og Gaza, måske endda hele felttogets videre forløb, og at byen måtte tages, før mørket faldt på.

For første gang skulle regimenterne bruges under angreb til hest, hvor man hidtil kun havde marcheret opsidet og kæmpet afsiddet. Udover gevær havde de kun en lang bajonet Model 1907, som skulle bruges som hugvåben. Solen stod nu så lavt, at rytterne kastede skygger.

Beersheba var besat af III. Korps under oberst Ismet Bey. 3. Kavaleridivision, der bestod af to lansenerregimenter udgjorde reserven. Stillingens sydøstlige fløj blev holdt af 48. Infanteriregiment. Regimentet blev anset for det bedste i 16. Infanteridivision. Tyngdepunktet i det kommende angreb lå imidlertid på 2. Infanteriregiment fra samme division. Regimentet var først opstillet fire måneder i forvejen. Inde i selve byen var 67. og 81. Infanteriregiment, fortrinsvis bestående af arabere.

De 800 mand fra de to angrebsregimenter red i trav i den brændende hede gennem det ubevoksede terræn, der var gennemskåret af dybe grøfter. De red eskadronsvise i tre geledder, med en indbyrdes afstand på 300-500 yards (270-450 m).



*4<sup>th</sup> Australian Light Horse angriber Beersheba, 31. oktober 1917 [7](#).*

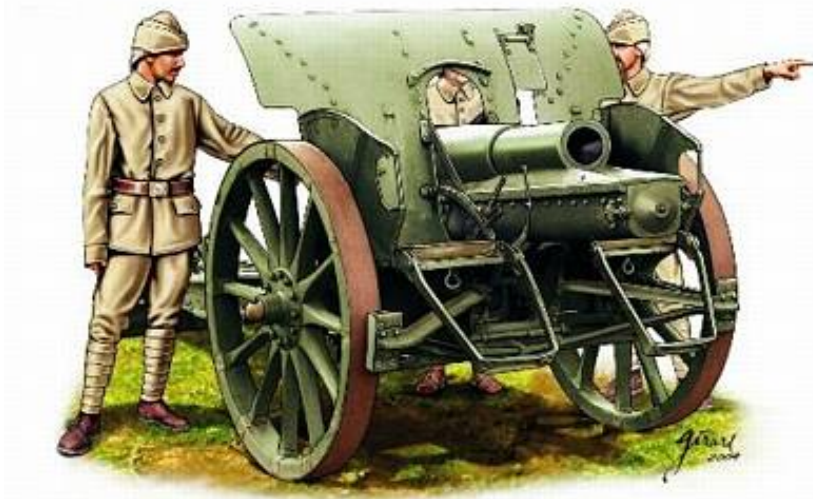
Direkte mod dem var rettet mere end 1.000 geværer, ni maskingeværer og tre feltbatterier. Under angrebet blev de tillige beskydt med maskingeværer fra to tyske fly.

Tyrkerne ventede på det øjeblik, hvor de australske regimenter ville sidde af og fortsætte angrebet til fods.

Ca. to kilometer fra de tyrkiske linier kom ordren til angreb, rytterne skiftede fra trav til en stadig hurtigere galop, og støvet blev hvirvlet op.

De tyrkiske feltbatterier åbnede ilden med shrapnelgranater, men rytterne var hurtigt forbi nedslagsområdet. Da angrebsstyrken var ca. 1.500 meter foran forsvarslinien, åbnede tyrkerne ilden med geværer og maskingeværer, mange uden at have korrigeret for afstanden, hvorfor projektilerne gik højt henover rytterne.





Tyrkisk 10,5 cm felthaubits, ca. 1917.  
Fra [Håt Industrie](#).

Angrebsstyrken red over den første linie, der bestod af ikke færdigt byggede skyttegrave, og kun besat med få infanterister, mod den tyrkiske hovedforsvarslinie, der var en 1-2 meter bred og op til 3 meter dyb dækningsgrav. De forreste ryttere red ind i graven, de næste satte over den, vendte om, sad af og angreb forsvarerne bagfra. Her kæmpedes nu mand mod mand, og efter at 30 til 40 tyrkere var blevet dræbt, overgav de øvrige sig. Det andet angrebsregiment stødte igennem de forreste linier og drejede mod tyrkernes højre fløj, hvor tyrkerne led store tab, og styrken fortsatte derefter ind i selve Beersheba.

Samtidig hermed kom *7<sup>th</sup> Mounted Brigade* fra sydvest mod den anden ende af byen, således at tyrkerne ikke havde mulighed for et ordnet tilbagetog. Det blev et stort virvar, hvor alle prøvede at slippe helskindet bort. De tyrkiske ingeniørtropper måtte opgive at gennemføre de planlagte sprængninger af brøndene - bortset fra to - således at disse samt et vandreservoir med ca. 400.000 liter vand blev erobret intakt. En fiasko hér ville have ødelagt alle planer for de videre engelske operationer.

Fra ordren til at sidde op og til de to angrebsregimenter var inde i byen, var der kun gået en halv time. 38 officerer og ca. 700 mand blev taget til fange, ni kanoner, tre maskingeværer, et stort antal transportvogne og andet materiel blev erobret.

*4<sup>th</sup> Light Horse Regiment* havde 11 faldne, *12<sup>th</sup> Light Horse Regiment* 20 faldne, alle i forbindelse med kampene om skyttegravene. Derudover havde de to regimenter tilsammen 36 sårede, mens 70 heste blev dræbt eller brød sammen af overanstrengelse.

Den engelske fremrykning fortsatte ikke den følgende dag, især på grund af problemer med vandforsyningen - styrkerne i og om Beersheba behøvede 1,8 millioner liter vand pr. dag, men den østlige fløj var dog blevet gennembrudt. Indtil den 6. november 1917 gennembrød briterne en stor del af fronten mellem Beersheba og Gaza, som blev rømmet den 7. november. Allenby's tropper pressede tyrkerne mod nord og forfulgte dem hårdnakket, selvom der hist og her var problemer med vandforsyningerne. De tyrkiske troppers afværgekampe mislykkedes, på grund af deres talmæssige underlegenhed.

## Afslutningen

Den 18. november 1917 gik general Allenby over Yarkon Floden, hvor den munder ud i Middelhavet (i dag Jaffa-Tel Aviv-området). Den 7. december rømmede de tysk- tyrkiske tropper Jerusalem, hvor Allenby holdt sit indtog den 12. december 1917. De engelske troppers indtagelse af Jerusalem gjorde et stort indtryk i hele verden, fordi denne by med alle de hellige steder nu efter 650 år atter var på kristne hænder.

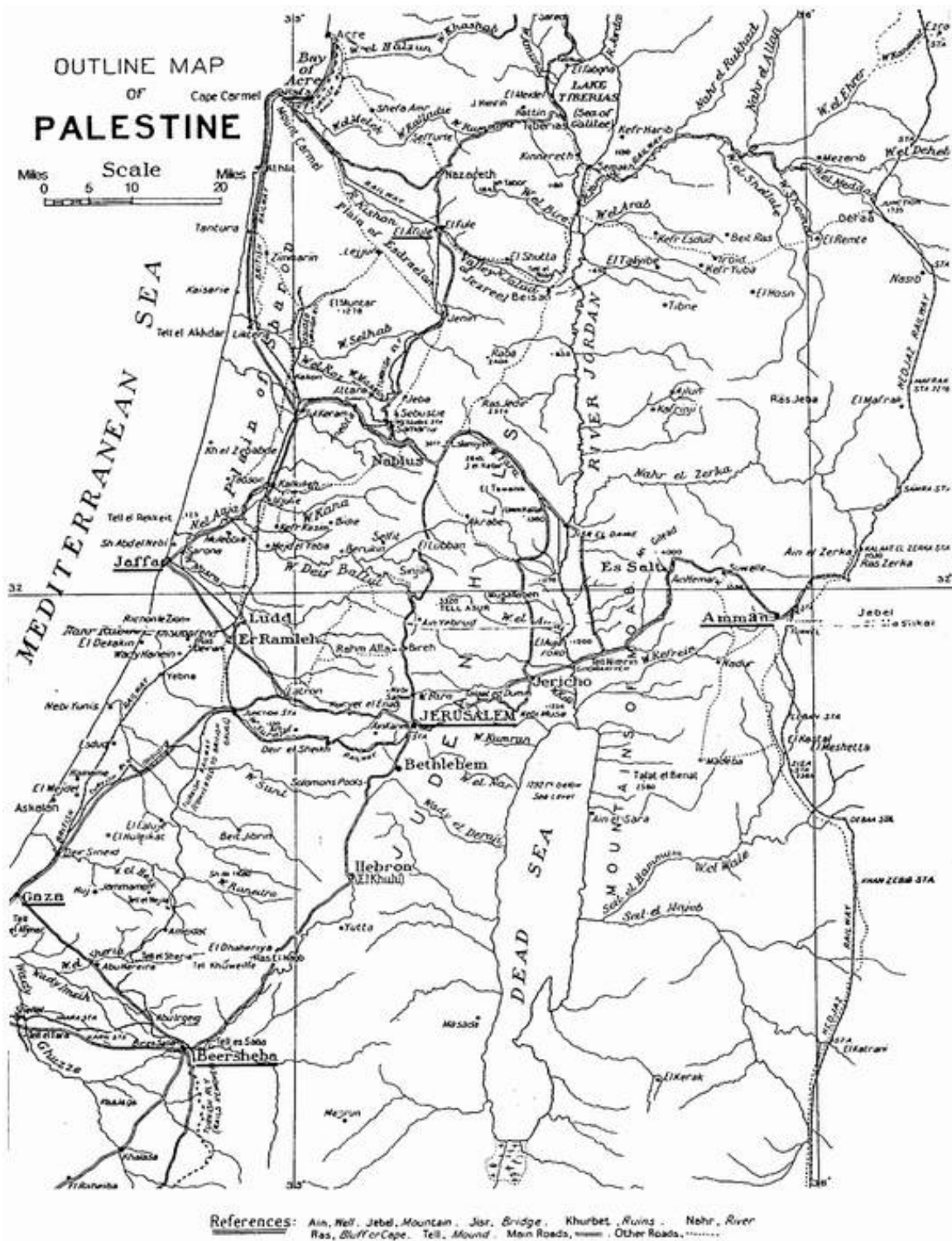
For de allierede på den europæiske Vestfront var situationen alvorlig, hvorfor betydelige engelske styrker

fra Palæstina blev overført hertil indtil foråret 1918. Da situationen blev forbedret på Vestfronten, genoptog Allenby sin offensiv i det nordlige Palæstina. Den 20. september faldt Afula, 35 km sydøst for Haifa, som blev erobret den 23. september, mens Amman blev erobret den 25. september, og endelig indtog briterne den 30. september 1918 den syriske hovedstad Damaskus, hvad der også betød et moralsk sammenbrud for en udmattet modstander. General Allenby havde både i planlægningen og gennemførelsen af hele Palæstina felttoget forenet elementer af klassisk krigsførelse med en indsats af moderne kampmidler.

Kampen ved Beersheba med *Australian Light Horse* den 31. oktober 1917 blev nøglen til herredømme og succes i Mellemøsten. Denne dag var det sidste gang i krigshistorien, at rytterenheder blev indsat med afgørende indflydelse på kampens udfald. I tiden, der fulgte, blev Beersheba symbol på Allenby's sejrrige Palæstina felttog.

## **Tiden derefter**

Kampen om Beersheba bliver derfor fortsat mindet af *4<sup>th</sup>* og *12<sup>th</sup> Light Horse Regiment* og deres traditionsbærende efterfølger, i dag *2<sup>nd</sup> Australian Cavalry Regiment*, som siden sin opstilling i 1970 holder en stor parade hvert år.



Kort over Palæstina, 1918 [8](#)).

Den australske selvbevidsthed og nationalfølelse især efter Anden Verdenskrig medførte, at kampen om Beersheba - på samme måde som Gallipoli i 1915 - i den nationale bevidsthed blev gjort til en "australsk" sejr, uanset den centrale engelske føring.

Beersheba fik gennem overlevering i digte og anden litteratur samt billedfremstillinger en legendestatus. På 70-års dagen i 1987 var dagen temaet i filmen *The Light Horsemen*, som blev optaget i Australien, og om end den er en glorificering af *The Light Horsemen*, følger den de historiske begivenheder nøje.

75-årsdagen i 1992 blev markeret som national mindededag, Beersheba-dagen. I Canberra samledes 400 mennesker til en mindegudstjeneste ved *Desert Mounted Corps Memorial*. Dette monument var blevet rejst i 1932 i Port Said i Ægypten og blev ødelagt i 1956 under Suez Krigen, men genopført i 1968 i Canberra. Blandt deltagerne var veteraner fra *Light Horse* regimenten i Anden Verdenskrig, men også den sidste overlevende fra angrebet på Beersheba, den 94-årige Herbert Hollingsworth.

På Commonwealth Cemetery i Beersheba, hvor en stor del af de australske, newzealandske og engelske faldne fik deres sidste hvilested, nedlagde den australske ambassadør en krans. Et israelsk æreskommando paraderede under ceremonien.

Beersheba er et krigshistorisk eksempel på en strategisk planlægning med særlig vægt på infrastrukturen, hvor især mobilitet og forsyninger skulle tilgodeses.

## Litteratur

1. The Marquees of Anglesey, *A History of the British Cavalry 1816-1919, Vol. 5, 1914- 1919 Egypt, Palestine and Syria*, London 1994.
2. Ahmed Djemal Pascha, *Erinnerungen eines türkischen Staatsmannes*, München 1922.
3. Josef Drexler, *Mit Jildirim ins Heilige Land*, o.O.1919.
4. H. S. Gullett, *Sinai and Palestine - The Official History of Australia in the War of 1914-1918, Vol. 2*, Sidney 1923.
5. Alec Hill, *Chauve1 of the Light Horse*, Melbourne 1978.
6. Ian Jones, *Beersheba - The light horse charge and the making of myths*. Journal of the Australian War Memorial, No. 3, October 1983, pp. 26-37.
7. Ian Jones, *The Australian Light Horse*, North Sidney 1987.
8. Friedrich Freiherr Kress v. Kressenstein, *Mit den Türken zum Suezkanal*, Berlin 1938.
9. Elyne Mitchell, *Light Horse - The Story of Australia's Mounted Troops*, Melbourne/Sidney 1978.
10. Hans Werner Neulen, *Feldgrau in Jerusalem*, München 1991.
11. Dr. Paul Range, *Vier Jahre Kampf ums heilige Land*, Bad Oeynhausien 1932.
12. Simon-Eberhard, *Mit dem Asienkorps zur Palästinafront*, Berlin 1919.
13. Dr. Steuber, *Jilderim - Deutsche Streiter auf heiligem Boden*, Oldenburg i.O./Berlin 1925
14. *Schlachten des Weltkrieges in Einzeldarstellungen Bd. 4*.
15. US Cavalry School, *History of the Palestine Campaign*, Kansas 1923.
16. Jehuda L. Wallach, *Anatomie einer Militärhilfe - Die preußisch-deutschen Militärmission in der Türkei 1835-1919*, Düsseldorf 1976.

## Efterskrift





*Australian Light Horse, 1918* [9](#).

Som det fremgår af Gerd Stolz artikel, så var *Australian Light Horse* beredent infanteri, og derfor ikke som traditionelt kavaleri udrustet med sabler. Under det videre felttog i Palæstina blev størstedelen af de australske rytterregimenter i april 1918 udrustet med sabler og indøvet i brugen heraf.

Bortset fra sablerne, så giver det ovenstående billede et godt indtryk af, hvorledes *Australian Light Horse* tog sig ud under angrebet ved Beersheba.

Per Finsted

---

#### **Noter:**

- 1) Skibenes tyrkiske navne var *Yavuz Sultan Selim* (Goeben) og *Midilli* (Breslau). Se f.eks. den tyrkiske hjemmeside [TCG YAVUZ - SMS GOEBEN](http://battlecruiseryavuz.hypermart.net/english.htm). - <http://battlecruiseryavuz.hypermart.net/english.htm>
- 2) Fra artiklen, der har *Australia in Palestine*, Sydney 1919 som kilde.
- 3) Se f.eks. min artikel Om engelske kampvogne ved Gaza, 1917.
- 4) Se Edmund Allenby (1861-1936).
- 5) Se min artikel The Imperial Camel Corps Brigade.
- 6) Manden bag denne vildledningsmanøvre var major Richard Meinertzhagen (1878-1967), der var efterretningsofficer hos General Allenby under felttoget i Palæstina i 1917-18. Har man set den australske film *The Light Horsemen* fra 1987 - hvilket man absolut bør, hvis man bare har en svag interesse for Felttoget i Palæstina - husker man givet den engelske skuespiller Anthony Andrews i rollen som major Meinertzhagen. Naturligvis er der tale om en spillefilm, men den holder sig ganske fornuftigt til de historiske detaljer.
- 7) Fra *The Australian Light Horse* af R.J. Hall, W.D. Joynt & Company Pty. Ltd., Blackburn/Victoria 1968.



Fotografiet er taget af Eric George Elliot, og har været meget omdiskuteret, stort set lige siden angrebet. I en edsvoren erklæring, som i uddrag er gengivet i bogen, udtaler Eric George Elliot, at fotografiet efter hans bedste overbevisning er et han tog om eftermiddagen den 31. oktober 1917, hvor han var sendt frem sammen med artilleriofficerer og maskingeværofficerer for at udfærdige afstandsskitser over terrænet. Dybtgående analyse af kameravinkler, solens stilling på himlen, manglen på støv og terrænet i øvrigt har fået andre til at hævde, at fotografiet er taget nogle måneder senere, hvor brigaden skulle have "genopført" angrebet med henblik på fotografering. Læs mere om disse synspunkter på [The Australian Light Horse Associations hjemmeside](#), [Beersheba... The controversial photograph of the charge](#). Siden indeholder også muligheder for udsnitsforstørrelser af fotografiet, samt den fulde ordlyd af den edsvorne erklæring.

8) Fra artiklen, der har *Australia in Palestine*, Sydney 1919 som kilde.

9) Fra *First to Damascus - The Great Ride and Lawrence of Arabia* af Jill, Duchess of Hamilton, Kangaroo Press, East Roseville/New South Wales, ISBN 0- 7318-1071-6.